

járnának az órák Magyarországon, mint a jelenlegi nyári időszámítás mellett.

Valóban előnyös ez az időszámítás nyáron, bár a városi lakosság számára még mindig fölös számban vesznek el a napfényes órák. Télen azonban nem következne be a világítás napi egy órás megtakarítása, mert a reggeli órák még világítást igényelhetnének, nem csak a magánházakban, hanem az iskolákban, hivatalokban és üzemekben is és így az esti világítás egy órával megtakarítása elveszne reggel. Sőt az a körülmény, hogy reggel még nyolc óra körül is szükséges lenne a mesterséges fény alkalmazása, nagy ráfizetéssel találkozánk mindazokon a helyeken, ahol a munka 8 óra körül kezdődik.

Valószínűleg közel járunk az igazság-hoz, ha a városi lakosság dolgozó rétegének főtömegei ébrenlétét 6 és 22 órával határoljuk el. Az, aki 23 óra körül tér nyugovóra, valószínűleg csak 7 óra körül ébred.

Az ébrenlétnek fenti alakulását véve számításba, a nyári időszámítás bevezetésének takarékosági szempontból akkor van igazán jelentősége, ha az általános városi ébredést jelentő 6 órát a Nap keltéhez közel helyezzük el. Ezt Magyarországon elérjük, ha az órákat a nyári félévben 2 órával állítjuk előre. Ennek az elgondolásnak helyességéről meggyőző a 2. ábra is.

A 2. ábrán a fekete területek a pihenés idejét mutatják. A vonalkázott rész a világítás alkalmazásának szükséges idejét mutatja az év folyamán 6 és 23 óra között. Az ábra alsó szélén található az év napjai, függőlegesen az órák. A vonalkázott területet határoló görbe az év minden napja számára a napkel-tének (alsó) és nyugtának (felső) időpontjait köti össze. Az ábra III. 21. és IX. 23. közé eső részre a javasolt nyári időszámítás szerint rajzoltatott be, tehát erre a részre a jobb oldalon lévő órákhoz 2-2 órát kell hozzáadni. Így tehát ezek az értékek 6, 18, 22 és 23 helyett 8, 20, 24 és 01 értékűvé változtatandók, az alsó fekete terület határa 6, a felső 23 órát képvisel.

Az ábra szemléltetően mutatja, hogy a téli félévben a reggel 6 órakor kelő lakos világítani kénytelen, míg nyáron a 2 órával előre állított órák 6 órakor már a Nap keltét jelzik, csupán tavasz-szal és nyár végén kell rövidebb ideig mesterséges fényforrást használni. Ezért azonban bőségesen kárpótól a hosszú, világos délután és este csak rövid időre szükséges világítás.

A mesterséges fényforrások táplálása nagy mennyiségű anyagot emészt fel, ennek minél nagyobb mérvű megtakarítása nemzetgazdasági szempontból nagy jelentőségű. Budapest székesfővárosnak, Magyarország egyetlen világvárosának világítása 1938-ban 38.355.000 pengőjébe került. 1928-ban a főváros két városi világítási üzeme a magyar szénfogyasztásnak 20 %-át, a behozott szénfogyasztásnak 21,9 %-át tette ki. A főváros magánvilágítására csupán elektromos áramból az utolsó 15 év átlagában 74.327.000 kwó-t fogyasztott. Ez a mennyiség az év egyes hónapjai között a következőképpen oszlott meg.

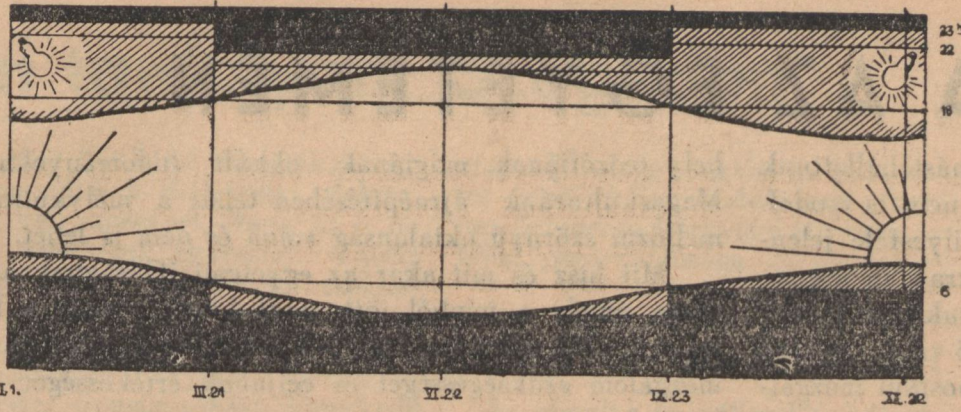
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
12.0	11.5	10.2	8.7	7.6	6.6
VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
5.6	4.5	6.1	7.1	8.9	11.1

A téli félévre (IX. 23.—III. 21.) a fogyasztásnak tehát 60,8 %-a, a nyári félévre pedig 39,2 %-a jut.

Pásztor Mihály (A közvilágítás alakulása Budapesten) adatai szerint 1928-ban a magánvilágításból a házi világítás (lépcsőház stb.) 2,7 %-ot, a szórakozóhelyek (mozi, színház, kávéház, vendéglő stb.) az ösvilágításnak még 7 %-át sem fogyasztották, a munkahelyek (üzlethelyiségek, raktárak, műhelyek stb.) és a lakások megvilágítására már jelentős tételt, 35,8, ill. 41,0 %-ot használtak el.

A fentebbi adatokból kitűnik, hogy a világításra fordított anyagnak a téli félévre eső 60 %-át az igények visszaszorítása nélkül nem csökkenthetjük, a nyári félév áramfogyasztását a nyári időszámítás bevezetésével jelentős mértékben mérsékelhetjük.

A nyári időszámítás határnapjaiul

A nap világos és megvilágított órái Budapesten az év folyamán.

célszerű lenne a tavaszi és őszi napfordulót, III. 21.-ét és IX. 23.-át választani. E szerint Budapesten a) közép-európai zónaidőben (a múltban használt), b) a jelenleg használatban lévő (egy órával előre állított órák, kelet-európai idő) és c) a javasolt 4. közép-európai időben (nyáron két órával előre állított órák reggel 6 és este 10 óra között szükséges világítás értéke a következőképpen oszlik meg. (A számok órákat jelentenek.)

	X.	XI.	XII.	I.	II.	X. II.
a.	160	199	232	219	161	972
b.	141	199	232	219	161	953
c.	160	199	232	219	161	972

	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	III.-IX.
a.	133	104	86	69	75	96	122	683
b.	125	76	55	39	44	65	102	505
c.	137	72	27	9	15	54	89	393

Az egész év folyamán tehát a 1655, b. 1458 és c. 1365 óra világi-

tást igényel. A b. esetben a téli hónapok folyamán mindössze 19 óra megtakarítás érhető el, de ez a megtakarítás is csak látszólagos, mert anyaghasználatban lényeges túllépést jelentene a hivatalok, hivatalnok-családok, iskolák világítási fogyasztása.

A nyári félévben a b. bevezetése 178 órai világítás értékét takarítaná meg, amelyet fölülmúl c. 290 óras megtakarítása. Az egész évben tehát b. esetben 11,9 %, c. alkalmazásával 17,5 %-kal kevesebbet világítani.

Amennyiben a 4. időszámítási módot léptetnék érvénybe hazánkban, úgy Budapesten 6 és 22 óra között a következő megtakarítást érhetnénk el.

IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
30.8	69.4	86.9	78.7	43.1	27.0 %

Ugyanezekben a hónapokban az utolsó 15 év átlagában az alábbi táblázat

mutatja a fogyasztást, 1000 kwó-ban. Ha feltesszük, hogy ezen értékek felét fogyasztották 6 és 22 óra között, úgy az évi fogyasztás 10,9 %-át takarítja meg a magánvilágítás. Az egyes hónapokban a következő megtakarítást érhetjük el. Fogyasztás 15 évi átlagban, 1000 kwó-ban

IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
6.504	5.662	4.888	4.153	3.443	4.513

Megtakarítás 1000 kwó-ban

1.002	1.965	2.124	1.634	742	609
-------	-------	-------	-------	-----	-----

Az összes megtakarítás tehát meghaladja az évi 8 millió kwó-t. Ez a megtakarítás jelentős anyagkímélést jelent, pedig csupán Budapest elektromos magánvilágítására vonatkoznak az adatok. Ezenfelül feltétlenül számításba kell még venni a többi fényforrást tápláló üzemanyagokat (világítógáz, kőolaj stb.) és a vidéki városokban elérhető, Budapestnél még viszonylagosan nagyobb, megtakarításokat.

Az igények csökkentése nélkül elérhető megtakarítások, már magukban is hathatósan támogatják a 4. időszámítás bevezetését, de mellette szól az is, hogy ezzel a dolgozó városi tömegek pihenésének, szórakozásának és testedzésének lehetőségei a nappal világos óráiban történhet meg, ezzel egy lépést teszünk az egészségesebb munkás, az egészségesebb magyar felé.

NYILATKOZAT

A Kolozsvári Magyar Diákok Szövetsége (K. M. D. Sz.) és a szegedi magyar királyi Horthy Miklós Tudományegyetem egységes diákszervezete, a Szegedi Egyetemi Ifjuság (SzEI) kijelenti, hogy az 1941. évi 39. t. o. az egyetemi ifjusági egyesületek szervezésére vonatkozó rendelkezésének végrehajtását illetőleg együttesen foglal állást és kívánatosnak tartja, hogy

1. a magyar nemzetiségű egyetemi és főiskolai hallgatókat magukba foglaló egyetemi és főiskolai egyesületeket, mint csucsszervezet, a Magyar Nemzeti Diákszövetség fogja össze. A csucsszervezet vezetőségének harminc évesnél idősebb tagjai ne legyenek s a vezetőségben a vidéki szervezetek is megfelelő képviselőt nyerjenek;

2. az egyetemi és főiskolai egyesületeket egyetemenként, illetve városonként: az egyetem mellett, szervezzék meg;

3. az egyetemek egységes szervezeteinek rendes tagjai és vezetői csak egyetemi rendes hallgatók és egyéves szigorlók legyenek;

4. az egyetemi szervezetek karonként (ill. szakonként) megszervezett csoportokon épüljenek fel és munkaközösségi alapon dolgozzanak. (Magyarországismereti, társadalomtudományi, szövetkezeti, közművelődési munkaközösség, énekkar, stb.) Céljuk legyen a kimondottan szakjellegű egyetemi oktatás kiegészítése képpen a magyar sorskérdések megismertetése és ezáltal a nemzeti és keresztény világnézetnek megfelelően, a társadalmi és felekezeti ellentéteken felülemelkedve, csak népéért élő magyar vezetőréteg nevelése. Az egységes szervezet működ-jék közre az egyetem diakjóléti és segítő munkában és véleményező szerepe legyen a tandíjmentesség és ösztöndíj el-bírálásánál. Mint szabadidőmozgalom, gondoskodjék a szervezet az egyetemi hallgatók magyar szellemű, egészséges szórakozási lehetőségeiről.

Ezen közös állásfoglalásunk kifejezője akar lenni a két egyetemi szervezet között fennálló szívélyes viszonynak s alapja a további baráti együttműködésnek.

Kolozsvár, 1941 november hó 14-én.

ifj. KRISTÓ NAGY ISTVÁN
a Szegedi Egyetemi Ifjuság
alelnöke.

KOLOSZ MÁRTON
a Kolozsvári Magyar Diákok
Szövetségének
elnöke.